

ပြသန်းတင်
မီးလောင်မြေ
SCORCHED
EARTH

designed by tin htoo

EDGAR SNOW

အမေရိကန် သတင်းစာဆရာ အဂ္ဂါစန်း (၁၉၀၅-၁၉၇၂)

တော်လှန်ရေး ခရီးကြမ်းပေါ်က ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် နှင့် အဂ္ဂါစန်း

မိုးရူဠ် နီတက်ပွဲ အတွင်းက ဥက္ကဋ္ဌဦးမော် (၁၉၇၅)

ဥက္ကဋ္ဌဦးမော် ကို အပ်တော့ချစ်ခင်က

ဗွဒ္ဓအောင်လှိုင်၊ မအင်္ဂလိပ် ဗွဒ္ဓအောင်လှိုင်၊ နှင့် အာရှစေတီ (၁၉၆၇)

မော်စီတုန်း နှင့် ဗွဒ္ဓအောင်လှိုင် (၁၉၄၅)

လွှာစင်လိုင်၊ လူငယ်ဘဝ (၁၉၁၉)

ချန်ကေရှိတ် နှင့် မော်စီတုန်း (၁၉၄၅)

သွန်တော့ဇိုက် နှင့် သွန်ယက်ဆင် (တိုင်မနေသူ)

ဒေါက်တာ သွန်ယက်ဆင်

ရှန်ဟိုင်း စစ်ပွဲတွင်းက တရုတ် စစ်သည် တစ်ဦး (၁၉၃၇)

အောင်ပွဲခံ ဂျပန်စစ်တပ် နန်ကင်းမြို့တွင်း ဝင်ရောက်လာစဉ်

ပီးလောင်ပြာကျနေသော နန်ကင်းမြို့ တစ်နေရာ

စစ်ဘဝလယ်မှ ဒုစက္ကနသော ကလေးငယ် တစ်ဦး
(နန်ကင်း လူသတ်ပွဲ)

နန်ကင်း လူသတ်ပွဲ (၁၉၃၇)
ဂျပန် စစ်သား တစ်ဦးနှင့် စုပုံနေသော အလောင်းကောင်များ

လွန် ခေတ်ရပ် ဘုရင် ဟိန်းဟိတိုး (၁၉၂၅)

လွန် ဝန်ကြီးချုပ် တိုးချီ

ဦး အယ်လေ နှင့် သူတို့အားသား နှစ်ယောက်

ဦး အယ်လေ

ဗဟိုကော်မတီ (၁၉၇၁)

မြန်မာပြန်သူ၏ တင်ပြချက်

၁

ဦးပဉ္စင်း ဦးစရိယ၏ မျက်နှာသည် ခါတိုင်းထက် လေးနက်သည့် အသွင်ကို ဆောင်သည်။ သူ့ မေးရိုးကားကြီး များသည် ခါတိုင်းထက် ထင်းထင်းကြီး ပေါ်နေသည်ဟု ထင်ရ၏။ သူ့ မျက်လုံးများ ကလည်း ခါတိုင်းထက် စူးရှသည်။ သူ့ ဝါးကျောင်းကလေး တစ်ခုလုံးသည် တိတ်ဆိတ်နေသည်။ ဖိုထိုးသည့် ဘုန်းကြီးဖြစ်၍ သူ့ကျောင်းကလေး ထဲတွင် ဖားဖိုများ၊ မီးသွေးတောင်းများ၊ ပြာတောင်းများ၊ မီးညှပ်များဖြင့် ရှုပ်ပွေလျက်။

"မင်းတို့ကို ပြောစရာ ရှိလို့ အခေါ် လွှတ်တာ"

ဘုန်းတော်ကြီးက တစ်လုံးချင်း ပြတ်ပြတ် သားသား ပြောသည်။ ကျွန်တော်နှင့် ကျွန်တော့် သူငယ်ချင်း ကျော်ငြိမ်းက ဘာမျှမပြော။ သူ့စကားများကို နားစွင့်နေကြသည်။ ဂျပန်ခေတ် တစ်ခေတ်လုံး ကျွန်တော်တို့ သူငယ်ချင်းတစ်သိုက် ဘုန်းကြီးထံ မြန်မာစာ တက်ကြသည်။ ပါဠိ တက်ကြ

သည်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် မြန်မာကဗျာ၊ စကားပြေ ကျမ်းများ၊ ဆန်း
ကျမ်းများ၊ အဘိဓာန် ကျမ်းများ စုံစုံလင်လင် ရှိသည်။ အားနေသဖြင့်
ကျွန်တော်တို့ တစ်တွေ သူထံလာ၍ စာတက်ကြသည်။ ခေတ်ပေါ်ဝတ္ထုများ၊
စာနယ်ဇင်း များလည်း စုံသည်။ သူ့ကျောင်းသည် ကျွန်တော်တို့ အတွက်
ပိဋကတ် တိုက်သဖွယ် ဖြစ်နေသည်။

ဘုန်းကြီးက ဘာမျှ မပြော။ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်ကို စိုက်ကြည့်
နေသည်။ ပြောသင့် မပြောသင့်ကို ချိန်ဆ နေသည်လော မဆိုနိုင်။

ကျွန်တော်တို့ကလည်း ဘာမျှ မပြော။ အတန်ကြာ တိတ်ဆိတ် နေသည်။
သူကလည်း ကျွန်တော်တို့ကို စိုက်ကြည့်သည်။ ကျွန်တော်တို့ ကလည်း သူ
ကို စိုက်ကြည့်သည်။ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ကြည့်နေကြသည်မှာ
မည်မျှကြာသည် မသိ။ အပြင်တွင် နှင်းမှုန်တို့ ထူထပ်နေသည်။ လရောင်
သည် နှင်းမှုန် ဇာပါးကိုဖောက်၍ ယိုစီး ဖိတ်စဉ်နေသည်။ ကျွန်တော်က
လရောင် စိုစွတ်သော ညကို ငေးနေဆဲ။

"မင်းတို့ကို ပြောစရာ တစ်ခုရှိတယ်၊ ခိုင်းစရာလည်း တစ်ခုရှိတယ်၊ ဘယ်
သူ့ကိုမှ မပြောရဘူး၊ လုပ်တာကိုလည်း ဘယ်သူမှ မသိစေရဘူး၊ ဘယ်နှယ်
လဲ"

ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်သည် တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် လှည့်ကြည့်
လိုက်မိကြသည်။

"လုပ်တာပေါ့ ဘုရား"

ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်ထံမှ ပြိုင်တူ ထွက်လာကြသည်။ သူ
စကားများသည် ကျွန်တော်တို့၏ စူးစမ်းလိုစိတ်ကို နှိုးဆွသည့်သဘော ပါ
နေသည်။ လျှို့ဝှက်သည့် သဘော ပါနေသည်။ မည်သည့် အလုပ်မျိုးနည်း။
ကျွန်တော်တို့ သိချင်လှပြီ။

"ဒီလို လွယ်လွယ်ပြောလို့ မဖြစ်ဘူး၊ မင်းတို့ဘာသာ လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားပြီးမှ ပြောကြ"

"စဉ်းစားစရာ မလိုပါဘူး၊ တပည့်တော်တို့ စဉ်းစားပြီးပြီ"

ဘုန်းကြီးက ခေါင်းကို ခပ်ဖြည်းဖြည်း ယမ်းသည်။

"ဒီလောက်နှင့် မရဘူး၊ မင်းတို့ လုပ်မယ်ဆိုရင် သစ္စာရေ တိုက်ပြီးမှ ငါက လည်း ပြောနိုင်မယ်၊ ဘယ်နှယ်လဲ"

ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်သည် တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် လှည့်ကြည့် မိပြန်သည်။ ဘုန်းကြီးသည် အဂ္ဂိရတ် ပေါက်သွားပြီလော။ ပြဒါးရှင် ပေါက် သဖြင့် သူ့ လျှို့ဝှက်ချက်ကို ဖွင့်ပြော လိုသည်လော။

"သောက်ဆိုလည်း သောက်တာပေါ့ ဘုရား"

ဘုန်းကြီးက ဘုရားစင်မှ ညောင်ရေအိုးကို ထယူသည်။

ညောင်ရေအိုးထဲက ရေကို နှီးခွက် တစ်လုံးထဲသို့ ငွဲသည်။

"ရော့၊ တစ်ယောက် တစ်လှည့်စီ သောက်၊ မသောက်ခင်မှာ ငါ ဆိုသလို လိုက်ဆို"

ဘုန်းကြီးသည် ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်ကို ဘုရား ရှေ့တွင် ငါးပါးသီလ ယူစေသည်။ ထို့နောက် ဒူးထောက်၍ ထိုင်စေသည်။

"ဤအမှုသည် မိမိကိုယ်တိုင် ပြုသောအမှု ဖြစ်ပါသည်။ မိမိဆန္ဒဖြင့် ပြု သောအမှု ဖြစ်ပါသည်။ အခြား တစ်ပါးသော သူအား မသိအောင် လျှို့ဝှက် ထားရန် သစ္စာ ပြုပါသည်၊ ဤလျှို့ဝှက်ချက်ကို ပေါက်ကြားပါက သွေးစိမ်း ပွက်ပွက် အန်၍ သေပါစေသတည်း"

ဘုန်းကြီးက သီလပေးသည့် အခါမျိုးတွင် ဆိုသည့် အသံမျိုးဖြင့် လေးနက် စွာ ဆိုသည်။ ကျွန်တော်တို့ကလည်း အလေးအနက် လိုက်၍ဆိုကြသည်။

ကျွန်တော့်ရင်သည် တဒိတ်ဒိတ် ခုန်နေသည်။ လျှို့ဝှက်ခြင်း၊ လေးနက်ခြင်း၊ ဆန်းကြယ်ခြင်း၊ သစ္စာစကား၏ ကြောက်ဖွယ် ကောင်းခြင်းတို့က ကျွန်တော်တို့ကို ရစ်ပတ် လွှမ်းခြုံထားသည်။ ထို့နောက် ဘုန်းကြီးက မျက်လုံးကို မှိတ်၍ ပါးစပ်မှ တတွတ်တွတ် ရွတ်နေသည်။

ဘာတွေ ရွတ်မှန်း ကျွန်တော်တို့ မသိ၊ မကြားရ။

ခဏ အကြာတွင် ကျောင်းသား တစ်ယောက်က မီးလင်းဖို ယူလာသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ သုံးဦး မီးလင်းဖိုဘေးတွင် ဝိုင်းထိုင်ကြသည်။

"ခု မင်းတို့ လုပ်ရမယ့် အလုပ်က မင်းတို့အကျိုး တစ်ပြားသားမှ မပါဘူး၊ အခန့်မသင့်ရင် အသေခံတန် ခံရမယ်၊ အသတ်ခံတန် ခံရမယ်"

ဘုန်းကြီးပြောသည့် အလုပ်သည် မည်သည့်အလုပ်မျိုးနည်း။ မည်မျှ အရေးကြီးသနည်း။ ကျွန်တော်တို့ သိချင်လှပြီ။

ဘုန်းကြီးက အခန်းထဲသို့ ဝင်သွားပြီး ထန်းဖူးဖြင့် ရက်ထားသည့် စာပလွေတစ်ခုကို ယူလာသည်။

စာပလွေကို ဖွင့်ကာ စာရွက်ထပ်ကြီး တစ်ထပ်ကို ဆွဲထုတ်လိုက်သည်။

"ဒီစာအုပ်ကို မင်းတို့ ကူးရမယ်၊ အမြန်ဆုံး မြန်နိုင်သမျှ လိုချင်တယ်။ ဒီ စာအုပ်ကို ဘယ်သူ့ကိုမှ မပြရဘူး၊ မင်းတို့ ကူးတာကိုလည်း ဘယ်သူမှ မသိစေရဘူး၊ သိရင် မင်းတို့ရော ငါရော ဒုက္ခ ရောက်မှာပဲ"

ဘုန်းကြီးက စာရွက်ထပ်ကြီးကို ကျွန်တော်တို့အား လှမ်းပေးသည်။ စာရွက်က ဖူးစကတ် စာရွက် အရောင်စုံ။ မြန်မာ လက်နှိပ်စက်ဖြင့် ရိုက်ထားသည်။ စာကြောင်းရေ ခဲ့ခြင်း မရှိ။ စိပ်စိပ် ကလေးတွေ ရိုက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ထိုနေ့ညက ကျွန်တော်တို့ ပြန်လာခဲ့ကြသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် စွန့်စား

ရမည့် အလုပ် တစ်ခုကို လုပ်ရတော့မည် ဖြစ်သဖြင့် ရင်ခုန်နေကြသည်။ သည်တုန်းက ကျွန်တော်တို့ အသက် ၁၄-၁၅ နှစ် အရွယ်။ ဘုန်းကြီးက ၂၆-၂၇ နှစ် အရွယ်။

၁၉၄၄ ခု ငွေလရောင် စိုစွတ်သည့် ချမ်းမြမြ ဟေမန်ဦး ည တစ်ည။

၂

ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက် ဗုံးခိုကျင်းထဲတွင် ရေနံချေး မီးခွက်ကလေးကို ထွန်း၍ တစ်ယောက် တစ်လှည့်စီ ကူးသည်။ တစ်ယောက်က ကူးလျှင် တစ်ယောက်က ဗုံးခိုကျင်းထိပ်တွင် ရပ်၍ ကင်းစောင့်ရသည်။ ဂျပန်စစ်ဘက်က မီးမထွန်းရဟု အမိန့်ထုတ်ထားသဖြင့် တစ်မြို့လုံး မှောင်နေသည်။ မီးထွန်းသူကို အင်္ဂလိပ် စပိုင်ဟု ဆိုကာ ဂျပန်က ဖမ်းနေသည်။ ဂျပန်စစ်သား များက မြို့ကို ပတ္တရောင် လှည့်တတ်သည်။

ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ စိတ်ချလက်ချ မကူးရဲ။ တစ်ယောက် တစ်လှည့်စီ ကင်းစောင့်ကာ လူရိပ်လူခြည်ကို ကြည့်ရသည်။ ကူးသည့် စာအုပ်က အမေရိကန် သတင်းစာ စာရေးဆရာ အဂ္ဂါ စနိုးရေးသည့် "မီးလောင်မြေ"။

"မီးလောင်မြေ" ကို မြေအောက်ရှိ ဖတပလ (ဖက်ဆစ် တိုက်ဖျက်ရေး ပြည်သူ့ လွတ်လပ်ရေး အဖွဲ့ချုပ်) က ဖြန့်ချိခြင်း ဖြစ်သည်။ ဖတပလ အဖွဲ့ဝင် များအား ပညာပေးရေး၊ လှုံ့ဆော်ရေး အတွက် ဖြစ်သည်။ တရုတ်-ဂျပန် စစ်ပွဲကို နောက်ခံ ထားကာ တရုတ်ပြည်တွင် ဂျပန် စစ်တပ်များ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းကြပုံ၊ ဂျပန်ပြည်တွင် ဂျပန် ဖက်ဆစ်စနစ် ပေါ်ပေါက်လာပုံ၊ တရုတ် ပြောက်ကျား တပ်များက ဂျပန်တို့ကို တိုက်ပုံ၊ ပြောက်ကျား စစ်ပရိယာယ်များ၏ ထိရောက်ပုံ၊ စစ်တွင်း စီးပွားရေးတွင် ကိုယ့်အား ကိုယ်ကိုးကြပုံ စသည်တို့ကို ရေးထားသည်။ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို ဖတ်နေရသလို အသက်ပါသည်။ ထိုစာအုပ်ငယ်ကို ကူးကာ ဖက်ဆစ် ဆန့်ကျင်ရေး အစု

များထဲတွင် ဖြန့်ဖြူးရန် ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့ သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက် ထိုစာအုပ်ကို ညညတွင် ကူး၍ နေ့တွင် အိပ်ကြသည်။ ညတွင် ကူးခြင်းမှာ နေ့ဘက်တွင် အပေါင်းအသင်းများ သင်္ကာမကင်း ဖြစ်မည်စိုး၍ ဖြစ်သည်။ ရှစ်ညလောက် မိုးလင်း ကူးလိုက်သည့်အခါတွင် ပြီးသွားသည်။ ထို့နောက်တွင် ကျွန်တော်တို့သည် အဂ္ဂါစနိုး ရေးသည့် "ကြယ်နီလွမ်းသည့် တရုတ်ပြည်" အပါအဝင် ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေး စာရွက်စာတမ်းများကို ကူးကာ ဖြန့်ဖြူးခဲ့ကြသည်။ ကျွန်တော်တို့နယ်တွင် ဂျပန် ဖက်ဆစ် ဆန့်ကျင်ရေး ကလာပ်စည်း များကို ဖွဲ့နိုင်ခဲ့သည်။

၃

အနှစ် သုံးဆယ်ကျော် ကြာသည့် အခါတွင် "မီးလောင်မြေ" ကို ကျွန်တော် နောက်တစ်ခေါက် ဖတ်ဖြစ်သည်။ ယခု တစ်ကြိမ်မှာ အင်္ဂလိပ် ဘာသာဖြင့် ရေးထားသည့် မူရင်း ဖြစ်သည်။ ဂျပန်ခေတ်က ကျွန်တော် ဖတ်ခဲ့ရသော စာအုပ်ငယ်မှာ ဂျပန်တို့၏ ရက်စက်မှုနှင့် ပြောက်ကျား စစ်ပရိယာယ်များ အကြောင်းလောက် ကိုသာ ရေးထားခြင်း ဖြစ်ပြီး ကျန်အပိုင်းများကို လုံးဝ ဖြတ်ထားခဲ့သည်။ မြေအောက် လုပ်ငန်း ကာလနှင့် သင့်တော်အောင် စီမံ ဖန်တီးထားခြင်း ဖြစ်ပုံ ရသည်။ ယခု အင်္ဂလိပ် မူရင်းတွင်မူ ဂျပန် ဖက်ဆစ် စနစ် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်လာပုံ၊ တရုတ်ပြည်နှင့် အာရှတိုက်တွင် အနောက်နိုင်ငံ နယ်ချဲ့ သမားတို့ ဝင်ရောက် နေကြပုံ၊ စစ်တွင်း စက်မှု သမဝါယမများ ထူထောင်ပုံ၊ ချန်ကေရှိတ်နှင့် ကွန်မြူနစ်တို့ ညီညွတ်ရေး တပ်ပေါင်းစု ဖွဲ့ကြပုံတို့ကို အသေးစိတ် ရေးပြ ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

အဂ္ဂါ စနိုး၏ "မီးလောင်မြေ" သည် သာမန် ခရီးသွားမှတ်တမ်း တစ်ခုမျှသာမက နိုင်ငံရေး ကျမ်းတစ်စောင်လည်း ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော် ဆိုချင်

သည်။

သူက ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ် အပြီးတွင် ပေါ်ပေါက်လာမည့် နိုင်ငံတကာ အနေအထား များကို ကြို၍ တွက်ပြသည်။

စစ်အပြီး၌ အင်္ဂလိပ်တို့၏ ကိုလိုနီ နယ်ပယ်များသည် အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေးကို တိုက်ယူကြ လိမ့်မည်။ မြန်မာ၊ အိန္ဒိယ စသည့် ပြည်သူ များသည် ၎င်းတို့၏ အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေး အတွက် အံ့ကြွလာလိမ့်မည် ဟု ဟောကိန်း ထုတ်ခဲ့သည်။

ဗြိတိသျှနှင့် ၎င်း၏ ဒိုမီနီယန် နိုင်ငံများသည် နိုင်ငံရေး အင်အားစု တစ်ရပ် အနေဖြင့် ဥမကွဲ သိုက်မပျက် နေလိုသေးသည် ဆိုလျှင် အာရှတိုက်မှ ကိုလိုနီနိုင်ငံများ၊ အထူးသဖြင့် အိန္ဒိယနှင့် မြန်မာ နိုင်ငံတို့၏ လွတ်လပ်ရေး ကို ကြေညာပေးရမည်ဟု အဂ္ဂါ စနိုးက ရှေ့နေ လိုက်ခဲ့သည်။

ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ် အတွင်းက တရုတ်-မြန်မာ လမ်းမကြီးကို အင်္ဂလိပ် အစိုးရ ပိတ်ပေး လိုက်သောအခါတွင် "ဤလုပ်ရပ်သည်အင်္ဂလိပ်က သူ့ကို မတိုက်အောင် မျက်နှာချိုသွေးသည့် လုပ်ရပ်ဖြစ်သည်" ဟု စနိုးက ထောက် ပြခဲ့သည်။

အဂ္ဂါ စနိုး၏ စာအုပ်များသည် သာမန်ခရီးသွား မှတ်တမ်း တစ်ခုမျှသာ မက ဝတ္ထု တစ်ပုဒ်လိုလည်း ဖတ်၍ ကောင်းသည်။ နိုင်ငံရေး ကျမ်းတစ် စောင်လို မှတ်သားဖွယ်များလည်း ပါသည်။

"တရုတ်ပြည်ပေါ်က ကြယ်နီ" သည် တရုတ် ကွန်မြူနစ်တို့ အကြောင်းကို ရေးသည့် အနောက် နိုင်ငံသားများ၏ စာအုပ်များထဲတွင် အခိုင်လုံဆုံး စာအုပ်ဖြစ်သည်။

တရုတ်ပြည် အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် သူ့စာအုပ်များသည် တရုတ်

ပြည် အကြောင်းကို သိနားလည်ရေးတွင် များစွာ အထောက်အကူ ပြုသည် ဟု ဆိုနိုင်သည်။

"မူလ အစဆီသို့ ခရီးထွက်ခြင်း"၊ "မီးလောင်မြေ"၊ "ကျွန်တော်တို့ဘက် သား ပြည်သူများ"၊ "အရှေ့ဖျား စစ်မျက်နှာ"၊ "တရုတ်နီများ အကြောင်း မှတ်စုမှတ်ရာ"၊ "ဘဝချင်း မတူသည့် တရုတ်ပြည်"၊ "တောင်များ၏ တောင် ဘက်မှ ပင်လယ်များ၏ မြောက်ဘက်သို့" စသည့် စာအုပ်များကို ရေးခဲ့ သည်။ "တောင်များ၏ တောင်ဘက်မှ ပင်လယ်များ၏ မြောက်ဘက်သို့" စာအုပ်မှာ အဂ္ဂါ စနိုး၏ နောက်ဆုံး စာအုပ် ဖြစ်သည်။ အဂ္ဂါ စနိုး သည် တရုတ်ပြည်သို့ ၁၉၇၀ ခုနှစ်တွင် နောက်ဆုံး သွားရောက်ခဲ့ ပြီး နောက် ထိုစာအုပ် ရေးနေစဉ် ကင်ဆာ ရောဂါဖြင့် အိပ်ရာထဲသို့ လဲခဲ့သည်။ စာအုပ်ကို တခမ်းတနား ရေးရန် ပြင်ဆင်ထား သော်လည်း ရေးချိန် မရ တော့။ သူ၏ နောက်ဆုံး စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေသည့် အခါတွင် သူ့ဇနီးက "ဤ စာအုပ်သည် အဆုံး မသတ်သေးသော စာအုပ်မျှသာ ဖြစ်ပါသည်" ဟု ထုတ် ဝေသူများထံ ရေးခဲ့သည်။

အဂ္ဂါ စနိုး၏ အမြင်သည် မျှတသည်။ ဘက်လိုက်ခြင်း မရှိ။ အမြင်ကို အမြင်အတိုင်း ရေးသည်။ ထို့ကြောင့် သူ့စာအုပ်များကို အမေရိကန်အစိုးရ "စုန်း နှိမ်နင်းရေး ကာလများ" တုန်းက အမေရိကန် အစိုးရက မကြိုက်။ ယဉ်ကျေးမှု တော်လှန်ရေး ကာလများ တုန်းကလည်း အလွန်အကျွံ တပ်နီ လူငယ်များက လက်မခံခဲ့ကြ။ သို့တိုင်အောင် အဂ္ဂါ စနိုးသည် သူ မှန်သည် ထင်သည်တို့ကို ရဲရဲရင့်ရင့် ရေးခဲ့သည်။

အမေရိကန် ပြည်သူများနှင့် တရုတ် ပြည်သူများ အကြား နွေးထွေးသော ဆက်ဆံရေးသစ် ပြန်လည် ပေါ်ပေါက်အောင် ကြိုးပမ်းရာတွင် အဂ္ဂါ စနိုးသည် အလွန် အရေးကြီးသော အခန်းမှပါခဲ့သည်။

အဂ္ဂါ စနိုးသည် အမေရိကန်ပြည် မစ်ဇီရီ ပြည်နယ်သား ဖြစ်သည်။ အသက် ၂၂ နှစ် အရွယ်တွင် အရှေ့ဖျားသို့ ထွက်လာခဲ့ကာ တရုတ်ပြည်တွင် ခုနစ်နှစ်ကြာ နေခဲ့သည်။ တရုတ် စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု လေ့လာပြီးနောက် အမေရိကန် သာသနာပြု တက္ကသိုလ် တစ်ခုဖြစ်သည့် ယင်ကျင့် တက္ကသိုလ် တွင် ကျောင်းဆရာ ဝင်လုပ်သည်။

အရှေ့ဖျားတွင် နေစဉ် ချီကာဂို ထရီဗွန်း သတင်းစာ၊ နယူးယောက်ဆန်း သတင်းစာ၊ လန်ဒန် ဒေလီဟာရယ် သတင်းစာ စသည်တို့အတွက် သတင်းထောက် လုပ်ခဲ့သည်။

သတင်းထောက် အဖြစ် ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် တရုတ် ကွန်မြူနစ်တို့၏ နယ်မြေသို့ ခိုးထွက်သွားကာ မော်စီတုန်း၊ ချူတေး၊ ချူအင်လိုင်း စသည့် တရုတ် ကွန်မြူနစ် ခေါင်းဆောင်များကို တွေ့ဆုံကာ "တရုတ်ပြည်ပေါ်က ကြယ်နီ" စာအုပ်ကို ရေးခဲ့သည်။

ထို့နောက်မှ စ၍ အဂ္ဂါ စနိုးသည် တရုတ် ကွန်မြူနစ် ခေါင်းဆောင် များနှင့် ရင်းနှီးလာခဲ့သည်။ အဂ္ဂါ စနိုး မကျန်းမမာ ဖြစ်နေပြီဟု သိရ သည့်အခါတွင် တရုတ် ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ အစိုးရက တရုတ် ဆရာဝန် များ၊ သူနာပြုများပါသည့် ဆေးအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို ဆွစ်ဇာလန်သို့ လွှတ်၍ ပြုစု စောင့်ရှောက်စေခဲ့သည်။

သူ ကွယ်လွန်သည့် အခါတွင် တရုတ် ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး မော်စီ တုန်းက "အဂ္ဂါ စနိုးသည် တရုတ် ပြည်သူများ၏ အသည်းနှလုံးတွင် ထာဝစဉ် တည်နေလိမ့်မည်" ဟု သဝဏ်လွှာ ပို့ခဲ့သည်။ ဒေါက်တာ ဆွန် ယက်ဆင်၏ ဇနီး မဒမ် ဆွန်ချင်လင်းက "တရုတ် ပြည်သူများသည် အဂ္ဂါ စနိုးကို အစဉ်အမြဲ ကျေးဇူးတင်နေကြပေလိမ့်မည်" ဟု ရေးခဲ့သည်။

အဂ္ဂါ စနိုးသည် လူမမာ ခုတင်ပေါ် ရောက်နေသည့်တိုင် ကမ္ဘာ့ အရေးအခင်း များကို စိတ်ဝင်စားစွာ လေ့လာသည်။ သတင်းစာကို ကောက် မကိုင်နိုင် လောက်အောင် အားနည်း လာသည့် အခါတွင် သူ့ဇနီး လွှဲပြောင်းနှင့် သူ့သမီး နှစ်ယောက် ဖြစ်သော ခရစ္စနှင့် ဆီအန်တို့က သတင်းစာ ဖတ်ပြ သည်ကို စိတ်ဝင်စားစွာ နားထောင်သည်။ "စနိုးသည် သူ သေမည်ကို သိ သည်။ သို့တိုင်အောင် ကျွန်တော်က သူ့ကို အားပေးသည့် အနေဖြင့် နွေဦး ရောက်လျှင် ရောဂါ ပျောက်မည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုအခါတွင် သူနှင့် ကျွန်တော် တရုတ်ပြည်သို့ တစ်ခေါက်ပြန်ကာ တောတောင် စိမ့်စမ်းများထဲ တွင် လျှောက်လည် ကြမည် ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ကျွန်တော် ပြောပြသည်။ စနိုး သည် ကျွန်တော့် လက်ကို ဖျော့တော့စွာ ကိုင်ရင်း ကျွန်တော့် စကားကို ယုံကြည်ဟန် ဆောင်၍ ပြုံးပြကာ ဘယ်လောက်များ သာယာလိုက် မလဲ နော်ဟု ပြောသည်။ စိတ်ဓာတ်ခွန်အား ကြီးသူများသာလျှင် မိမိ၏ ဝေဒနာ ကြီးကို မေ့ပျောက်၍ ကမ္ဘာ့ ပြည်သူများ၏ ဒုက္ခကို စဉ်းစား တွေးတော နိုင်ပါသည်" ဟု သူ့မိတ်ဆွေဟောင်း ဒေါက်တာ ဂျော့ ဟာတမ်က ရေးခဲ့ သည်။

"မီးလောင်မြေ" တွင် အဂ္ဂါ စနိုးသည် စစ်၏ ဘက်နှစ်ဖက်ကို ပြ ထားသည်။ စစ်၏ ကြောက်စရာ ကောင်းပုံ၊ ကြမ်းကြုတ် ရက်စက်ပုံ တို့ကို တစ်ဖက်က ပြသည်။ တစ်ဖက်က တရုတ် ပြည်သူတို့၏ ဇွဲသတ္တိနှင့် မဆုတ်မနစ်သော လုံ့လကို ပြသည်။ အလွန်အင်အား ချည့်နဲ့သည့် တိုင်းပြည် တစ်ပြည်က မိမိထက် စစ်အင်အား အဆမတန် သာလွန် ကြီးမားသော နိုင်ငံကြီး တစ်နိုင်ငံကို မည်သို့ စည်းလုံး ညီညွတ် တိုက်ခိုက် နိုင်ကြောင်းကို ပြသည်။

ထိုမျှမက သမိုင်းတစ်လျှောက်၌ တိုးတက်သော စစ်ပွဲနှင့် ဖောက်ပြန်သော

စစ်ပွဲ ရှိကြောင်း ကိုလည်း သူ သဘောတူသည်။ သမိုင်းတွင် တရားသော စစ်ပွဲနှင့် မတရားသော စစ်ပွဲ၊ တိုးတက်သော စစ်ပွဲနှင့် ဖောက်ပြန်သော စစ်ပွဲ ရှိသည် ဟူသော သမိုင်း ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုကို ယနေ့ အချိန်တွင် ဆိုရှယ် ဒီမိုကရက်များ အပါအဝင် အများစုကြီးက လက်ခံနေကြပြီ ဖြစ်သော်လည်း ထိုအချိန် ၁၉၃၉-၄၀ တစ်ဝိုက်လောက်ကမူ လူအများစုကြီးက လက်မခံကြသေး။ "ကောင်းသော စစ်နှင့် မကောင်းသော ငြိမ်းချမ်းရေး ဆိုသည်မှာ မရှိ" ဟူသော ရွှေပြည်အေး ဝါဒ ဩဇာ စူးဝင်နေချိန် ဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်မျိုးတွင် သူ့ကိုယ်သူ ခနရှင်ပေါက်စ ဒီမိုကရက်တစ်ဦးဟု ထုတ်ဖော် ကြွေးကြော်ထားသော အဂ္ဂါ စနိုးလို သတင်းစာဆရာ တစ်ယောက်က တရားသော စစ်နှင့် မတရားသော စစ်၊ တိုးတက်သော စစ်နှင့် ဖောက်ပြန်စစ် ဟူ၍ သမိုင်းတွင် ရှိစမြဲ ဖြစ်သည်ဟု လက်ခံ ထားခြင်းမှာ သူ့ခေတ်နှင့်သူ အတိုင်းအတာ မသေးသည့် စွန့်စားမှုကြီး တစ်ရပ် ဖြစ်သည်။

ထိုအယူအဆ ကြောင့်ပင် အဂ္ဂါ စနိုး၏ စာများသည် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတွင် အဖိနှိပ်ခံခဲ့ရသည်။ သူ့ဆောင်းပါးများကို အမေရိကန် သတင်းစာများက မထည့်ခဲ့ကြ။ သူ့ စာအုပ်များကို အမေရိကန် ထုတ်ဝေသူများ မထုတ်ဝေခဲ့ကြ။ အဂ္ဂါ စနိုးသည် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၏ အရှေ့ဖျားဆိုင်ရာ ပေါ်လစီများကို တစ်လျှောက်လုံး ဝေဖန်လာခဲ့သည်။ နိုင်ငံကြီး များ၏ အာရှတိုက် ဆိုင်ရာ ပေါ်လစီများကိုလည်း အညှာမပေး။ သူ့ကို အမေရိကန် အစိုးရက ဖိနှိပ်သည့်တိုင် သူ့ယုံကြည်ချက်ကို မလျှော့။ သတင်းစာဆရာ၊ စာရေး ဆရာကောင်း ပီသစွာ သူ ယုံကြည်ချက်ကို ရဲရင့် ရဲရင့် တင်ပြသွားခဲ့သည်။

"မီးလောင်မြေ" ၌ အဂ္ဂါ စနိုးသည် ဂျပန်ဖက်ဆစ် စစ်ဝါဒ ပေါ်ပေါက်

လာပုံကို သမိုင်းကြောင်းနှင့် ချီ၍ ရှင်းသည်။ ဖက်ဆစ် စစ်ဝါဒ အောက်တွင် ဂျပန် ပြည်သူတို့ အဖိနှိပ်ခံရပုံကို ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်း ဖော်ပြသည်။ ဂျပန် ဖက်ဆစ် စစ်ဝါဒကို ခုခံ တိုက်ခိုက်ကြသော ပြည်သူတို့၏ လှုပ်ရှားမှု များကို ဖော်ပြသည်။ မိမိတို့၏ တင်နော်ဟေကာ ဘုရင်မင်းမြတ် စစ်ရှုံး အောင် အတတ်နိုင်ဆုံး နည်းမျိုးစုံဖြင့် ကြိုးစားခဲ့ကြသော တိုးတက်သည့် ဂျပန်ပြည်သူများ၏ ဆောင်ရွက်ချက် တို့ကို မှတ်တမ်း တင်သည်။ ချန်ကေ ရှိတ် ကူမင်တန် အစိုးရ၏ ဟန်ပြ ဂျပန် ခုခံရေးကို ဖွင့်ချသည်။ တရုတ်ပြည် စစ်ပွဲတွင် ဘေးက ဝိုင်းထိုင်ကြည့်ကာ ဂျပန်ကို မျက်နှာချို သွေးနေကြသည့် အနောက် နိုင်ငံကြီးများ၏ လုပ်ရပ်များကို ဖော်ထုတ် ဝေဖန်သည်။

"မီးလောင်မြေ" ကို လွန်ခဲ့သည့် အနှစ် သုံးဆယ်လောက်က ဖတ်ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သော်လည်း ယနေ့တိုင် ဖတ်၍ မငြီးနိုင်သေး။ ခရီးသွား မှတ်တမ်း တစ် စောင် အနေဖြင့် ဖတ်ဖတ်၊ နိုင်ငံရေး စာအုပ် တစ်အုပ် အနေဖြင့် ကြည့် ကြည့်၊ သမိုင်း စာတမ်း တစ်စောင် အနေဖြင့် လေ့လာ လေ့လာ ယခုတိုင် မရိုးနိုင်သေး။

ယနေ့ ဆိုလျှင် "မီးလောင်မြေ" စာအုပ်သည် အလွန်ရှားနေပြီ။ မြန်မာပြန် ထားသည့် အကျဉ်းချုပ် စာအုပ်ငယ်ကား ရှာ၍ပင် မရတော့။

ထို့ကြောင့် ရှားပါး အဖိုးတန်လှသော စာအုပ်ကို အပြည့်အစုံ မြန်မာပြန် လိုက်ပါသည်။ စာအုပ်ကို မြန်မာ ပြန်ရာတွင် ကူညီကြသော မိတ်ဆွေများ ကို ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

မြသန်းတင့်

၁၃၃၀ ခု ဝါဆိုလဆုတ် ၉ ရက်။

၁၉၇၆ ခု ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်။
